

на Търново и Видинъ, а особено слѣдъ падането на Цариградъ (1453 г.), турцитѣ устремили всичкитѣ си сили противъ срѣдня Европа, дѣто опитвали два и половина вѣка военното си щастие по обширнитѣ полета на срѣдния Дунавъ и на Тиса. Прѣзъ това врѣме сѣверна България си оставала непокъжданата. Прѣзъ нея не минавали никакви турски орди. Въ нея не ставали никакви редовни и систематични опустошения, и народътъ взелъ отново да заботатѣва и да се провдига. Поради сѫщитѣ тия причини войнствениятъ духъ на жителитѣ между Балканъ и Дунава се е запазилъ за дѣлго врѣме. Тѣй, два вѣка слѣдъ нашето заробване, единъ съврѣменникъ, който е живѣлъ дѣлго врѣме въ България, е писалъ за насъ слѣднитѣ редове:

„Българитѣ сѫ народъ съ достоинство и иматъ благородна душа. Тѣ не тѣрпятъ никакви оскрѣблzenia на честта си и отмъсътяватъ за такива оскрѣблzenia съ смърть“¹⁾.

Освѣнъ това, дѣто прѣзъ сѣверна България не сѫ минавали въ първите врѣмена турски орди, има още и друга една причина, поради която сѣвернитѣ българи сѫ запазили за дѣлго врѣме известна самостоятелностъ и човѣшко достоинство. Тая причина лежи въ факта, че дѣлго врѣме турцитѣ не се прѣселяли на голѣми тѣлпи между Дунава и Балканъ, а заселвали само по-важнитѣ и по-укрѣпенитѣ мѣста. Поради това турцитѣ дѣржели сѣверна България по-скоро въ окупирано положение, отколкото въ робство.)

¹⁾ Павелъ Джорджичъ. 1595 г. в. Ж. М. Н. Пр. CLXIII.